

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

IZJAVA

(Isključivo za medije. Nije zvanični dokument.)

SEKRETAR

Njujork, 4. decembar 2017.

Svečano obeležavanje rada MKSJ:
Osvrt na 24 godine borbe protiv nekažnjivosti putem međunarodnih sudova i
međunarodnih krivičnih sudova
Starateljski savet, Sedište Ujedinjenih nacija

Obraćanje Johna Hockinga,
pomoćnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija,
sekretara Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju

Šta je MKSJ?

MKSJ su gotovo 5.000 svedoka koji su govorili o neopisivim strahotama koje su videli ili doživeli. Čuli smo iskaz dečaka koji je puzao preko leševa kako bi pobegao; petnaestogodišnje devojčice koja je silovana iz dana u dan, iz noći u noć; majke koja je po poslednji put čula glas svoga sina dok su ga silom odvodili; i ranjenice koju su odbili da leče jer ona toga nije vredna. MKSJ je tim svedocima obezbedio zaštitu i podršku, a njihovi glasovi su omogućili sprovođenje pravde.

MKSJ su najtraženije političke i vojne vođe koje su konačno izvedene pred sud - optuženi za optuženim, jedan za drugim, sve dok više nijedan begunac nije ostao na slobodi. Jedan optuženi koji je godinama bežao pravdi, rekao mi je: "Izvinjavam se što ste morali da čekate na mene." Neki optuženi su kategorički tvrdili da su nevini; drugi su iskreno priznali svoju krivicu, kao jedan mladi vojnik koji je ophrvan kajanjem rekao sudu: "Žao mi je svih žrtava u bivšoj Bosni i Hercegovini."

MKSJ sa svakom osobom postupa s ljudskošću i dostojanstvom, uključujući one koji su optuženi ili osuđeni za najnečovečnije zločine. Na MKSJ su im pružene najbolja moguća zdravstvena zaštita i najstručnija pravna pomoć. Kad poštujemo ljudsko dostojanstvo i tamo gde je to najteže, onda unapređujemo poštovanje ljudskih prava za sve. MKSJ su presudne odluke koje je doneo. Nekad su te odluke bile revolucionarni zaključci, a sada su datost. Kada je MKSJ počeo s radom, na seksualno nasilje u ratu i dalje se gledalo kao na zlo o kojem se ne priča ili zločin protiv časti. MKSJ, a i drugi sudovi, krenuli su novim putem i zauzeli stav da seksualno nasilje u toku sukoba može predstavljati ratni zločin, zločin protiv čovečnosti ili čak delo genocida. Danas ti zaključci predstavljaju moćne instrumente za globalno delovanje.

MKSJ je trijumf saradnje država članica. Bez uzajamne i ustrajne političke pomoći ne bismo imali hapšenja, sedište, resurse za vođenje suđenja, ni zatvore za sprovođenje kazni. Pravda bi ostala tek uzvišena težnja njegovih osnivača.

MKSJ su brojni sudovi širom sveta koji pronose baklju koju smo mi zapalili. Međunarodni, hibridni i domaći sudovi od bivše Jugoslavije do Ruande, od Senegala do Švedske, od Kolumbije do Nemačke, rade na tome da ukinu nekažnjivost za prošla i sadašnja zverstva.

www.icty.org

Follow the ICTY on [Facebook](#), [Twitter](#) and [YouTube](#)

Media Office/Communications Service

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512 5210-; 512-5882; 512-5271

Tim sudovima MKSJ će služiti kao uzor još dugo nakon našeg zatvaranja. Moći će da se oslone na naš rad kako bi napredovali i otišli još dalje.

MKSJ je inspiracija za civilno društvo u celom svetu. Nada u ostvarenje pravde, koju je stvorio MKSJ, ohrabruje one koji rizikuju svoje živote da bi dokumentovali zločine, one koji bezrezervno daju podršku žrtvama i one koji neumorno rade na podizanju svesti kako bi sprečili buduća zverstva.

MKSJ su njegove sudije, tužioci, branioci i osoblje - a tokom ovih godina bilo nas je 7.000. Žene i muškarci koje je u Hag iz svih krajeva sveta privukla zajednička rešenost: traganje za pravdom. Mi smo bili pioniri koji su jedan jednoratni ekperiment pretvorili u uspeh, a nadu pretočili u stvarnost.

MKSJ je bio uspešan. Postigao je ono radi čega je stvoren: krivično je gonio, uz propisan sudski postupak, one koji se smatraju najodgovornijim za gnusne zločine koji su šokirali Balkan i svet. Ali MKSJ je postigao i mnogo više. MKSJ je omogućio pravdu. A time što je omogućio pravdu, čak i kad se ona činila nemogućom, zacementirao je neopozivi zahtev za pravdom. MKSJ je stvorio svet u kojem svi mi zahtevamo i očekujemo pravdu. Nakon MKSJ, ne postavlja se više pitanje "hoće li" biti pravde u vezi s najgorim delima čovečanstva, već samo "kada" i "kako" će ona biti ostvarena.

Ali i zadnji čin jednog od osuđenih ratnih zločinaca koji je odbio da živi s konačnom presudom koja mu je izrečena sada je deo slike MKSJ. Taj konačni čin je podsetnik na to da pravda neće uvek biti prihvaćena, da je borba za pravdu teška. Dok smo hvatali begunca za beguncem i izricali presudu za presudom, nisu svi pozdravljali naš rad. Osuđeni ratni zločinci slavljani su kao heroji. Oslobođajuće presude su kritikovane kao uskraćivanje pravde. Činjenice o kojima je presuđeno su negirane, stavljane u nove okvire ili im je umanjivan značaj. Mnogi su pokušali da se suprotstave pravdi, ali ona nije poklekla ni pre jednim od tih pokušaja, jer pravda se ne može ignorisati.

Isto kao što ne možemo ignorisati pravdu, tako ne možemo da prenebregnemo ni činjenicu da pomirenje nije jedan događaj, već proces. Što su rane dublje, to je izazov veći, i što je potreba veća, to je veći i rizik od toga da se previše očekuje za prekratko vreme. Na ovom strmom i krivudavom putu treba uvek da se setimo da je svaki napor vredan i da svaki korak predstavlja napredak.

Ali čak i sad kad se MKSJ zatvara, i dalje smo svedoci uništavanja spomenika, pustih ulica kojima patrolira naoružana paravojska i autobusa pretrpanih ljudima koji beže. Ti prizori mogli bi biti od danas ili od pre 25 godina. Slušamo o Halepu i Rakinu, dok smo nekad slušali o Sarajevu i Srebrenici. Ponekad se čini kao da nema nikakvog napretka, da ništa nismo naučili, da nismo nimalo bolji nego što smo onda bili. Mir i pravda i dalje se čine nemogućim.

Razlozi da se odustane su brojni i veoma čvrsti, ali istorija čovečanstva obiluje primerima da je ono što je bilo nemoguće postalo moguće - pobedili smo nekada smrtne bolesti, ceo svet nam je na dlanu i bili smo na Mesecu. S predmetom *Tadić* MKSJ je napravio prvi korak. Taj mali korak, praćen mnogim drugim koracima i koracima koji tek predstoje, postao je džinovski korak u borbi protiv nekažnjivosti za čitavo čovečanstvo.

Hvala vam.
